

VOJNI INVALIDI

GLASILO UDR. VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
OBLASTNEGA ODBORA V LJUBLJANI

List izhaja vsakega
25. v mesecu. Posamezna številka 1 Din.
— Naročnina mesečno 1 Din. — Rokopisi se ne vračajo.
— Nefrankirana pisma se ne sprejemajo — Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Grobovi tulijo . . .

(Ponatis iz brošure »Grobovi tulijo . . .«)

(Konec)

Oj Doberdob, slovenskih mož in fantov grob . . .

Na mednarodnih invalidskih kongresih se je ugotovilo, da je za preskrbo vojnih žrtev državljan v Romuniji obremenjen s 1.53, na Poljskem 1.74, v Bolgariji s 1.77, v Češkoslovaški s 2.66, v Avstriji s 4.—, v Belgiji s 17.47, v Franciji s 30.30 švicarskimi franki na leto. V Jugoslaviji pa z 0.52 švicarskih frankov letno.

Na invalidskih kongresih se je tudi ugotovilo, da je po invalidskem zakonu iz leta 1929. naš državni budžet izkazoval za vojne žrtve le 1% od vsega budžeta, to je 104 milijone dinarjev letno. Po zakonu iz leta 1925. pa letno 332,780.000 dinarjev.

Na mednarodnih invalidskih kongresih se je ugotovilo, da je leta 1929, 30., 31. in 32. Jugoslavija prejela kot »osebno vojno odškodnino« po 600 milijonov Din letno.

V 12 letih je prejela skupno . . . 6.500,000.000 Din
Izdala je pa za vojne žrtve v teh letih . . . 2.700,000.000 Din

Dolguje torej 3.800,000.000 Din

Zakon iz leta 1929. je uničil pravilno prisojene invalidnine po zakonu iz leta 1925 za . . . 2.300,000.000 Din

Dolg države vojnim žrtvam znaša torej . . . 6.100,000.000 Din

To so številke, ugotovljene na kongresih, vidne pa tudi v državnih računskih zaključkih.

S tem denarjem se je od preobrata dalje pa do danes koristila državna uprava in narodno gospodarstvo.

Vojne žrtve Jugoslavije so najprej s svojo krvjo in kostmi betonirale temelje države, nato pa še s svojim denarjem omogočile jugoslovenskim državljanom, da v svoji svobodni državi gospodarsko napredujejo in žive udobno, med tem, ko si naše vojne vdove, majke Jugovičeve, brišejo svoja zgubana lica in tiho tožijo:

Sin,
nocoj bi ti rada svečo prižgala
na grob,
pa ne vem, kje si.

Sin,
nocoj bi ti rada prst razrahljala,
če te teži.

Sin,
nocoj bi ti rada križ naravnala,
če še stoji.

Sin,
nocoj bi te rada tiho vprašala,
za kaj si prelil svojo kri.

»Radi štednje«, ker državna blagajna ne premore več tako velikih izdatkov za vojne žrtve — tako so očetje invalidskega zakona motivirali njegovo rojstvo.

Ali je bil finančni položaj države res tak, da se je moralo štediti najprej pri najbednejših in najzaslužnejših? Če bi bilo to res, bi vojne žrtve brez ugovora soglašale s tako preskrbo in s takim zakonom v interesu države.

Poglejmo v knjige budžetov in v zaključke računov, ki govore, da ni bilo tako.

Knjige zaključnih računov govore, koliko so stale vojne žrtve letno. Navedli bi lahko za vsako leto posebej, dovolj pa bo, če povemo skupaj za vseh 18 let.

Državni budžeti in zaključni računi za teh 18 let izkazujejo, da je bilo:

	odobreno	izdano
a) za invalide . . .	4.328,391.461 Din	3.151,832.022 Din
b) za invalidsko upravo, ustanove in razne podpore . . .	565,000.000 Din	450,000.000 Din
Skupaj	4.893,391.461 Din	3.601,832.022 Din

Ostalo je do danes torej neporabljeno . . . 1.292,795.431 Din

¹ Boris Rihtaršič.

Poleg izdanih 3.601.000 Din je bilo še za vojne žrtve izdano iz Narodnega invalidskega fonda . . . 180,000.000 Din

Za vse jugoslov. vojne žrtve je bilo v 18 letih izdano skupaj . . . 3.781,022.000 Din

to je letno povprečno 210 milijonov dinarjev.

V teh letih pa je Jugoslavija prejela:

a) za »osebno« vojno odškodnino za srbske in črnogorske vojne žrtve . . . 6.500,000.000 Din

b) na davku, ki so ga pod imenom »invalidski davek« plačevali državljani za vojne žrtve do leta 1929. 850,000.000 Din

c) Narodni inval. fond je prejel 230,000.000 Din

Država je torej prejela za preskrbo vojnih žrtev v 18 letih . . . 7.580,000.000 Din

Ostalo ji je torej za narodno gospodarstvo in upravo države . . . 3.800.978.000 Din

Ti dohodki so bili namenjeni in dani izključno za preskrbo vojnih žrtev.

Vzemimo še dejstvo, da je bilo leta 1929. izbrisano ime »invalidski davek«. Davki se pa niso prav nič znižali ter je ta »invalidski davek« molče dejansko še vedno obstojal in obstoja še danes. Računski zaključki namreč trde, da je letno bilo vplačanega 150,000.000 Din invalidskega davka. Tako je prišlo v teh 7 letih v državno blagajno še 1 milijardo 50,000.000 Din.

Gospodarska kriza ni mogla biti vzrok taki »štednji«, kakršno predvideva invalidski zakon. Nasprotno, finančne razmere države v letu 1928., 1929. so bile tako povoljne, da izkazuje zaključni račun za leto 1928/29 in leto 1930/31 preko 2 milijardi dinarjev prebitka. Poleg tega pa je država prejela še v teh letih vojno odškodnino.

To mora enkrat na dan.

Kako pa je bilo v Sloveniji?

Iz knjig je razvidno, da so davkoplačevalci v Sloveniji plačali na invalidskem davku:

a) od junija 1920 pa do decembra 1921, takrat še v kronah 19,874.6144 ali v dinarjih 4,968.153 Din

b) od 1922 pa do 1929 122,510.416 Din

Skupaj torej dinarjev 127,478.569 Din

Za invalidnine in podpore slovenskim vojnim žrtvam je bilo izdano od januarja 1919 pa do decembra 1921, takrat še v kronah 43,741.228 ali dinarjev 10,935.307 Din

b) od leta 1922 pa do 1929 z ostanki vred 83,094.947 Din

Od leta 1930 pa do 31. X. 1937 je država za slovenske vojne žrtve izdala 92,940.941 Din

Skupaj je porabljeno za preskrbo slovenskih vojnih žrtev od leta 1919 pa do 31. X. 1937 186,971.195 Din

Do leta 1929. je bilo plačanega v Sloveniji invalidskega davka, kakor že rečeno, 127,478.569 Din

Od leta 1930. dalje do 1937, to je v 7 letih, država ni prejela nič manj davščin iz Slovenije, ker je bilo izbrisano samo ime »Invalidski davek«, v resnici so se pa davki plačevali v nezmanjšani višini kakor pred letom 1929.

Pred letom 1930. je Slovenija plačevala povprečno 20 milijonov letno davka pod imenom »Invalidski davek«. Za 7 let znaša to približno 140,000.000 dinarjev.

V 18 letih je bilo v Sloveniji za preskrbo voj. žrtev plačanih davkov 266,478.570 Din
Porabljenih pa 185,971.235 Din

»Statistični letopis« (statistični godišnjak) ima v svojih novejših stranicah tudi nekaj zanimivih podatkov.

Radi primerjave navajamo samo dva:

1. Leta 1934/35 je bilo za 69.346 po sedanjem invalidskem zakonu priznanih vojnih žrtev v Jugoslaviji, porabljenih 104,957.000 Din kar znese na osebo 4.25 Din.

2. Leta 1934/35 se je za 7421 kaznjencev porabilo letno 24,844.000 Din kar znese dnevno na osebo 9.50 Din.

Vojne žrtve Jugoslavije se zavedamo, da smo temu stanju tudi veliko sami krivi. Nismo namreč spregovorili tako kot bi morali. Zanašali smo se preveč na javnost, na politike, na narodne poslance, na državnike, na tisk . . .

Bili smo preskromni in preveč smo se zanašali in verovali, da »Kosovka devojka« še živi in da bo, kakor nam poje pesem:

»Vstala zgodaj Kòsovka devojka,
zgodaj vstala — bila je nedelja,
sonce zlato ni še posijalo.
Bele je rokavce zavihála,
zavihála jih do laktov belih.
Kruha belega je naložila,
vzela v roke dvoje vrčev zlatih,
v enega hladné vodé nalila,
drugega je z vincem napolnila . . .
Tjakaj šla je na Kosovo polje.
Po bojišču tamkaj mlada hodi,
pregleduje padle tam junake . . .

Ali mračne sile za zagnile simbol »Kosovke devojke«. Zato se je leta 1929. rodilo »Invalidsko Kosovo«.

Leta 1932. je bilo.

Vojni invalidi smo šli v Beograd. Bilo nas je tam preko 20.000. Razvili smo svojo invalidsko zastavo — simbol enakosti. Zastavo nam je daroval vojni tovariš, sedaj blagopokojni viteški kralj Aleksander I. Ujedinitelj.

Kot skeleti so hodili vojni invalidi, vojne vdove, starši in sirote po beograjskih ulicah. Mraz je bil, obleke pa ponošene, zakrpane — raztrgane . . .

Javnost je to videla . . . tu in tam je kanila tudi kakšna solza — ali to je bilo vse.

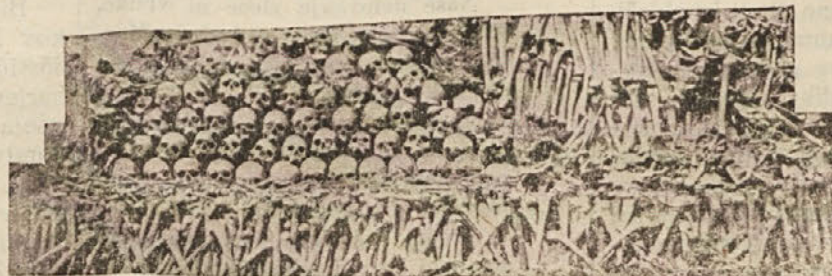
Ne, ne vse . . . Čule so se med sočutnimi glasovi tudi pripombe, češ, vojne žrtve so bile nalašč izvajljene v Beograd v tako velikem številu z bergljami, slabo oblečene, izstradane . . .

Vojnim žrtvam se ni verovalo, da je njih beda strašna. Javnost in tisk sta verjela vojnim zabušantom vkljub temu, da sta videla po ulicah žive okostnjake.

To zamerimo naši javnosti in tisku. Celih 18 let sta hodila po mraku in nista vprašala, koliko nas je in kako nam gre . . .

Zamerimo tudi sodobni »Kosovski devojki« samaritanki, ki ni videla in ne vidi ter ni razumela in ne razume trpljenja vojnih žrtev sodobnih Orlovičev Pavlov.

Naši predniki so vse drugače skrbeli za svoje vojne žrtve, za junake s polja slave in časti. Srbske narodne pesmi so jih poveljevale ter tako v srcu

slehernega vžigale duh domoljubja, narodnosti in budile zavest obrambe. Srbska narodna pesem opeva prvega srbskega vojnega invalida, junaka Pavla Orlovića. V bližini Čačka je bila najdena kamenita plošča na kateri je vklesano: »Ode Pavle Orloviću sa 77 Srba na Kosovu«. In pesem »Kosovka devojka« poje:

»Namerila bila je usoda
na junaka Orlovića Pavla.
Tudi njega živega je našla.
Desna roka mu je odobljena,
tudi leva noga do kolena,
rebra vsa so bila polomljena,
vidna dihajoča so mu pljuča.
Iz krvave mlake ga podigne,
s hladno vodo ga skrbno umiva,
z vincom rujnim ga krepča rudečim,
hrani s kruhom tečnim ga in belim...«

Srbska zgodovina govori, da so vaški knezi (župani) vojnimi vdovam s kulukom obdelovali polja. Vsak človek si je štel v čast, da vdovi padlega bojnika pomaga pri delu. Delali so to celo takrat, ko je srbsko carstvo na Kosovem propadlo. Povečevali so svoje žive vojne žrtve kakor mrtve in nikdar oni, ki so bili v obrambi za domovino in svobodo pohabljeni, niso trpeli pomanjkanja.

Iz takšnega pojmovanja in priznavanja žrtev za domovino je bila ustvarjena narodna ideologija, ki je skozi pet sto let dvigala generacije, jih jeklenila ter zmagovala. Junaške srbske armade so zmagovala povsod, lomile okove robstva ter utrle pot v svobodo, samostojnost in zedinjenje...

Spomenica

(Za novi invalidski zakon)

Kakor je slovensko ljudstvo in narod 1918, leta s sto in stotisočimi podpismi zahteval Jugoslavijo, eno hišo treh bratov, tako danes slovensko ljudstvo in narod v vseh krajih Slovenije s podpismi zahteva, da se zakon pravičen, human, socialen in za državo dostojen invalidski zakon ter prizna vojne žrtve.

Spomenica, ki jo podpisujejo, glasi:

»Z ozirom na nacionalni pomen socialne zaščite vojnih žrtev v smislu in simbolu »Kosovke devojke«, podpisani prosimo in zahtevamo, da se zakon tak invalidski zakon čimprej, da bo praznik dvajsetletnice Osvoboditve in Zedinjenja tudi za tiste, ki so za to žrtvovali svoja življenja, kri, zdravje in eksistenco, praznik poln gloriole in zadoščenja.«

In danes, ko to pišemo, je bilo poslano Ministrskemu svetu v Beograd že spomenic z 9300 podpisov iz krajev Zagorje, Novo mesto, Trebnje, Kranj, Jesenice, Beltinci, Kočevje, Celje, Ljutomer, Radovljica, Gornja Radgona...

Iz pisma obupane matere

Tam na Gorenjskem živi mati, ki ima dvoje otrok: sina in hčerko. Oče-mož je vsled težkih ran, dobljenih na bojišču, kmalu po prihodu domov, umrl. Mati je imela prej skromno trafiko, da je lahko preživljala za silo sebe in svoja otročička. Morala pa jo je opustiti, ker sta dobila dva druga, nezaščiten, trafiko; dobila je tako naenkrat dva konkurenta, dve trafiki, ki sta zadušili trafiko matere teh dveh vojnih sirot.

»Vljudno prosim,« piše mati v svojem pismu Oblastnemu odboru in v besedah tega pisma je obup, »ponovno prosim, ako sploh morem imeti še kaj upanja, da bi se že po dveh letih molenovanja pri Kranjski Industrijski družbi na Jesenicah vsaj nekoliko ogrelo srca tamošnjim gospodom in bi vzeli mojega sina, vojno siroto, Ludvika, za učenca. Vkljub že Vašemu posredovanju in tudi Krajevnega odbora na Bledu, se mi še samo mlačno obeta. Fant je star že 16 let, je zdrav in zelo marljiv. Nimam sploh nikakih sredstev, da bi ga mogla dati drugam učiti. Hčerka Ivanka je stara 13 let. Hodi v meščansko šolo, knjige je dobila deloma v šoli, nimam pa nič, da bi jo mogla potrebno obuati in obleči. Je med prvimi učenkami in prva med bednimi. Krivica, ki se godi tema dvema otrokoma, je velika. Prosila sem tudi na ministrstvu železnice, da se sina sprejme kot vajenca in s trdo prisluženim denarjem sem plačevala koleke in znamke, a vse zaman. In takrat, ko bo star 20 let, jim pokažem njih odgovor na mojo prošnjo, zapisan: »ne ustre-

Srbska narodna pesem poje v najlepšem vzorniku za srbske vojne invalide iz dobe prve vstaje, o knezu Ivu od Semberije. Žrtvoval je vse za oskrbo vojnih žrtev — celo svoje pohištvo. Tako je vršil svojo narodno in socialno dolžnost.

Knez Mihajlo, veliki Jugosloven, je leta 1867., ko je zavzel Beograd in iztrgal iz rok sovražnika druga srbska mesta, daroval iz svoje lastne imovine 88 tisoč zlatih dukatov za ustanovo, ki jo imamo še danes, za — »Narodni invalidski fond«.

Zanimiv primer priznanja vojnih žrtev nam nudijo tudi Združene države Sev. Amerike. Osemnajst let je iskala Amerika potomce padlega bojnika, po poreklu Jugoslavena, ki je padel na francoskem bojišču v vrstah ameriške armade. Niso se zadovoljili Amerikanci, da ga časte samo kot padlega junaka, hoteli so najti svojca, da tudi njemu izkažejo čast in mu izroče hvaležnost države. Po dolgem iskanju so našli njegovo mater-starico. Javno so ji pripeli odlikovanje na njena materinska prsa in jo nagradili.

Zakaj plačš, Kosovka devojka? ...

Tam na solunski fronti je bil Živan, kaplar, mitraljezec. V besenju granat, v toči krogelj, je bil kakor Kraljevič Marko nepremagljiv, povsod navzoč... in pesmi so se pele o njegovem junaštvu. Postal je invalid-pozabljen... Zda je podlegel bedi in pomanjkanju v skrbeh za svojce... Smrt divjunaka je tisk tako mimogrede zabeležil: Vojni invalid Živan je izvršil samomor.

Mati-starica, nepismena, ki je izgubila 5 sinov na bojišču in zamudila rok prijave po paragrafu »Invalidskega Kosova«, zato ni priznana po zakonu

in mora beračiti in gladovati. Zamuda prijave je močnejša kakor žrtev petero sinov, padlih na bojišču.

Mati, starka 78 let, vsa zdelana, brez pomoči, joka za svojim sinom, ki je padel na koroški fronti 1919. leta, boreč se za meje Jugoslavije. Sam župnik je pisal materi pismo o junaški smrti njenega sina. — Ni priznana, ker ji živi še en sin...

Poročilo načelnika invalidskega odseka pri ministrstvu socialne politike v novembru mesecu leta 1925 je izkazovalo 433.010 vojnih žrtev. Od teh uživa neznatno priznanje in podporo po zakonu iz leta 1929 samo 74.300 vojnih žrtev.

Zaplakala je Kosovka devojka,
solze bel obraz so ji oblile,
v svoje bele dvore se vrnila,
jokajoče glasno govorila:
Strašna me zadela je usoda...
Pozabili so na vas, junake
pozabili — svobode veseli.

Koliko bojevnikov leži na bojiščih, v raztrešenih in pozabljenih grobovih... koliko njihovih tovarišev živi v nepopisni bedi, pozabljeni, zavrženi... koliko jih je pomrlo od bede, od posledic vojne, nepriznanih...

Tulijo grobovi...

Majejo se križi tisočtisočeri... javnost, tisk, narodni poslanci, politiki, državniki... — ali slišite?

Grobovi tulijo...

za pogojem, ker ima samo 8 razredov osnovne šole. — Kakor da sva on in jaz kriva, da ga ne morem šolati. Če bi oče živel, tedaj bi lahko tako odgovarjali. In tako moram gledati v njegovo prazno bodočnost. Življenje mi je obupno. Pa nič zato, če meni ni dobro, saj sem sploh tako vajena. Tudi moj oče je padel v svetovni vojni za svobodo in domovino. Le to bi rada, da bi mogla pomagati otrokoma vsaj do človeka vredne bodočnosti.

Pred kratkim sem zopet hotela s prošnjo priti v pisarno Kranjske Industrijske družbe. Toda odgovorili so mi, da imajo toliko svojih ljudi, ki jih morajo sprejeti. Zadnji čas so jih precej sprejemali. Tudi moj mož, oče teh dveh otrok, je pred odhodom na vojno delal pri KID. in gotovo bi bil raje še danes tam, kakor pa da je moral na vojno, da žrtvuje domovini na oltar svoje živ-

ljenje. V celi naši fari je on največ trpel v vojski. Šel je kot eden najlepših fantov, nazaj pa je prišel nesposoben za delo pri KID. in za delo sploh, ker je bil zelo pohabljen ter je kmalu moral umreti. To je vse, kar je zaslužil, da morajo zdaj njegovi otroci do smrti občutiti to plačilo za žrtev, ki jo je dal za domovino.

Ko vse to razmišljam, se me loteva strašen obup...

To so gorja, ki tepejo vojne žrtve in njih otroke. In ni človekoljubnosti, ni narodne zavesti, da je dolžnost baš takim v prvi vrsti pomagati.

KID. je Oblastni odbor napisal daljše pismo, v katerem je potrkal na srca in tudi povedal krepko besedo, zahtevajoč, da sprejme sina, 16 letnega fanta, vojno siroto, za vajenca.

Kakšen bo odgovor... Čakamo — in bomo tudi povedali.

Naše gibanje

Celje. Vojne žrtve, organizirane v Krajevnem odboru Celje, so zborovale. Bilo je 9. januarja 1938 ob pol 10 dopoldne. Predsednik tov. Orel je otvoril občni zbor, pozdravil vse navzoče, zastopnika sreskega načelstva g. Veleja in delegata O. O. tov. Štefeta ter pozval zborovalce, da s trikratnim živijo počastijo Nj. Vel. kralja Petra II. Poslali so mu tudi udanostno brzojavko. Ravnotako knezu nam, Pavlu in ministru soc. pol. Celjski župan g. Mihelčič zaradi bolezni ni mogel priti na občni zbor.

Tov. Štefe je bil izvoljen za predsednika občnega zbora, za overovatelja zapisnika pa tov. Zidarič in tov. Aubrecht, zapisnikarica pa je bila gđ. Olga Mirnik.

Predsednik K. O. Celje je poročal:

Dragi tovariši! 18 let je preteklo in vsak mesec se zbiramo odbor-niki skupaj in nič drugega ne pre-rešujemo, kakor kako bi pomagali Vam in kako bi zboljšali stan-je vojnih invalidov. Kako hudo je, če ravno zakon, ki bi moral biti pravičen za vojne invalide, ne da ono, kar mi želimo. Zakon od leta 1929 je skoro vse utrgal vojnim in-validom. Letos se bo marsikaj izpre-menilo Načrt novega zakona smo preštudirali, kaj bi prišlo nam v korist. Tov. Blagotinšek je točno vse pregledal, kaj bi bilo za dodati, kaj za črtati.

Naše delovanje sicer ni veliko, 12 sej na leto, pa to zadostuje. Mar-sikom se je pomagalo, da je prišel do kake službe, dobil odpravnino, dobil svojo pokojnino in dobro bi bilo, da bi si tudi drug drugemu pomagali. — Letos smo hoteli imeti tombolo. Do iste vsled raznih ovir ni prišlo. V bodoče bomo napravili tombolo kar za sebe. Kar bomo na-

brali, to se bo med tovariši razde-lilo, ozir. zrebalo. Kdor bo imel plačano članarino, bo imel pravico do zrebanja.

Ponavljam še enkrat, da tovariši drug drugemu pomagajte, kajti je mnogo takih, ki so ravno po zakonu iz l. 1929. primorani beračiti, n. pr. tov. Bratuša, in potrebujejo po-moči.

V letošnjem letu so umrli tov. Drogenik, Cizej, Trtnik Jože in Martin. Njih spomin se je počastil s trikratnim slava.

Tajnik K. O., tov. Kovač, je podal tajniško in blagajniško poročilo. Pri tvrdki Stermecky imajo člani 10% popusta. Pri upravi kopalnišča Laško se je vložila prošnja za znižanje kopalniške pristojbine. Kupljeno je zemljišče v korist članov. Če kdo želi in ima za to sredstva, si lahko na tem zemljišču se-zida hišico. Poroča, kakšno stališče je zavzel radi inv. zakona na kongresu Udruženja v Beogradu. Sto in sto proš-nj je bilo poslanih na ministrstvo, v katerih so člani dokazovali pravico — vse je našlo gluha ušesa. Ni bilo smi-sla za rešitev invalidskega vprašanja. Pred par leti so enega naših tovarišev vprašali: »A zašto si išao u rat?« — Govoril je o invalidskem zakonu, kak-šen naj bo in konstatira, da invalidski načrt predvideva res pravično invalid-nino, ki bazira na minimalni mezdi, to je na uro 2.50 Din ali mesečno 600 Din.

Blagajniško poročilo izkazuje dohod-kov 24.837.— Din, izdatki pa znašajo 35.816 Din. Zemljišče je stalo 75.133 di-narjev, kar ni šteto v dohodek, zato je vsota izdatkov za 10.979 večja. — Nad-zorstvo poroča, da je vse v najlepšem redu. Nadoknadilo se je število odbor-nikov in je za preds. nadz. odbora bil izvoljen tov. Blagotinšek, za člana pa tov. Žlaus in Likar.

Sledil je govor delegata Oblastnega odbora tov. M. Štefeta.

Upam, da bo to naše invalidsko vprašanje kmalu rešeno, vsaj koli-kor toliko zadovoljivo za nas in ka-kor je potrebno za obstanek našega društva in jugoslovanskega naro-da. Kar se tiče predloga za sprejem načrta invalidskega zakona, ki ga je izdalo Udruženje s svojimi or-gani, ga sprejemem v imenu orga-nizacije v dravski banovini v po-polnosti, ker je ta predlog na me-stu in pravičen. Podati vam hočem situacijsko poročilo organizacije, kakor tudi poročilo o stanju akcije za nov zakon.

Najprej moram ugotoviti žalost-no dejstvo, da se naša javnost pre-malo zanima za ta velik problem, invalidski problem in ne vidim na tem mestu dovolj zastopstva jav-nosti, predvsem našega tiska, ki bi moralo nas v tem svetem in pra-vičnem boju z vsemi silami pod-preti. Upam, da se bo naša javnost, ko prečita drugo našo brošuro: »Grobovi tulijo«, vzdramila, da bo primerno reagirala in da bo nasto-pila z odločno zahtevo po rešitvi tega invalidskega vprašanja. Kaj je invalidski problem, o tem mi v našem domačem krogu skoro po 20 letih, odkar je minila svetovna voj-na, — v našem domačem krogu pravim, — ne bomo govorili. Dali je potrebno, da se ta veliki problem reši, tudi več veliko ne bomo do-kazovali, ker je to jasno dokazano. Da je pa ta invalidski problem vel-ik državno-socialni problem..., o tem bomo pa še govorili, dokler ne bo rešen. 18 let že mi, vojne žrtve v Jugoslaviji, čakamo, kaj bo z na-mi. 18 let prosimo, gladujemo in trpimo. Samo s tem, s to potreplji-vostjo so vojne žrtve v Jugoslaviji dokazale, da niso oni prevratneži, kakor so jih slikali in popisali prva leta po vojni. Ne, ti naši fantje, možje, dekleta, žene in otroci, so dobra deca jugoslovanska. In one so pripravljene, točno in pravilno je poudaril naš prvobranitelj Ne-dić, ako je država v potrebi, ako država ne zmore, ako jugoslovan-ski narod ne premore žrtev za in-valide, za vojne žrtve, smo mi pri-pravljeni, mi invalidi širom Jugo-slavije, na vsak kompromis. Isto iz-javljam v imenu vojnih žrtev v Sloveniji. Ali poudarjam, ako država ne more...

Ker pa vidim, da ni tako, da bi država ne zmogla, ker vidimo, da se z vojnimi žrtvami v Jugoslaviji ne postopa tako, kot bi se moralo, niti tako, kot bi se lahko, da so se celo invalidska sredstva porabila v druge svrhe, da je jugoslovanski narod zmožen nositi breme za pre-skrbo vojnih žrtev in jih nosi, te-

daj mi moramo in bomo zahtevali pravično rešitev.

Mi smo dokazali, da je povsem drugače v drugih državah. Ne bomo se primerjali z rešitvijo tega problema z njimi, pač pa želimo, da naš jugoslovanski narod pomaga toliko, kolikršno breme lahko prenese. S tem ni rečeno, da mi želimo, da se naši sodržavljeni obremenijo z večjimi davki za rešitev tega problema. Ne, nasprotno, mi smo v principu proti večjim obremenitvam v našo korist, ker vemo, da je naša država davčno dovolj obremenjena. Mi vemo, da se s sredstvi, katere plačuje in katere žrtvuje naš sodržavljan, moreta problem zadovoljivo rešiti za nas v materijelnem pogledu. Mi pa tudi vemo, da se ta problem ne more rešiti zadovoljivo za nas vojne žrtve samo z nekakim budžet-skim potom, ker ta problem je tako vsestranski, da more biti rešen zadovoljivo le z našim sodelovanjem. Zato se je v tem našem načrtu invalidskega zakona postavil princip in predlog, da naj bo naša invalidska organizacija v bodoče obvezna, da naj invalidske organizacije pomagajo rešiti to vprašanje.

Prepričali smo se tokom 15 let, da je aparat, ki je skrbel in pa upravljal preskrbo vojnim žrtvam, popolnoma odrekel, da je vsa ta oskrba, posebno pa pri nas v Sloveniji, tako rekoč demontirana. — Danes je stanje vojnih žrtv padlo na 5300 od števila 18.000 in nekaj čez iz zakona od leta 1925. Vemo pa tudi, da je ostalih vojnih žrtv v Sloveniji, to je vseh vojnih invalidov, vdov in sirot čez 30.000. To so dejstva, katerih ne more nihče ovreči. Vemo tudi to, da je bilo v celi državi okoli pol milijona ostalih vojnih žrtv in preko milijona njihovih družinskih članov. Vse take vojne žrtve so v drugih državah zaščitene. Vprašamo vas, ali je tudi pri nas potrebno te vojne žrtve šteti? Odgovarjam vam na to vprašanje: Neobhodno in nujno potrebno je to. To je tisto, zakaj mi ne bomo popustili.

Načrt, ki ste ga brali v Vojnem invalidu, je idejen načrt, in upam, da bo v najkrajšem času gotov. Kolikor vem, je vlada pripravljena v finančnem oziru iti do finančnega efekta okrog 400 milijonov letno. Kakšen bo finančni efekt po tem zakonu, tega ne vem. Statistika vojnih žrtv pri oblastih je silno pomanjkljiva. Pred leti se je pri ministrstvu za socialno politiko sploh uknila. Udruženje je pred par leti napravilo statistiko vseh vojnih žrtv, tudi neorganiziranih. Je sicer pomanjkljiva, vendar še najboljša, kolikor jih imamo.

Tovariši in tovarišice! Upam, da bo praznovanje 20letnice osvoboditve praznovano z novim invalidskim zakonom. Ne daj Bog, da bi nas zopet razočarali. To vprašanje se mora rešiti v interesu Jugoslavije in interesu jugoslovanskega naroda. Bodite pozorni. Točno zasledujte vse, kar vam organizacija piše, kar vam Vojni invalid poroča, o čemer vas obvešča. Čisto situacija vam bomo dali že proti koncu tega meseca, ko se vrši v Beogradu plenarna seja 22. t. m. Povejte to vsem tovarišim in tovarišicam, ki niso še formalno organizirani v naših vrstah, da je naša zahteva, zahteva invalidskega udruženja, da bodi invalidsko udruženje obvezno, ker invalidsko udruženje hoče pripomoči k definitivni rešitvi tega vprašanja.

Zato povejte vsem tovarišem in tovarišicam, sinovom in hčeram, naj ne izgube npanja v boljšo bodočnost našega tovarištva širom Jugoslavije.

Navzoče je zanimalo, kako bo izgledal v glavnem novi invalidski zakon in je tov. Štefe poročal:

1. Prvo je priznanje vojnim žrtvam, to se pravi, moralno priznanje.

2. Materijelna zaščita, to se pravi, proteze, zdravljenje, sploh da se nadoknadi posamezniku vsaj del

tega, kar je izgubil. Invalidnina bi bila v splošnem malo višja kot doslej, davčni cenzus ne bo imel nobenega vpliva na invalidnino. Invalidnina naj bo za vse enaka. Ne glede na davčni cenzus ima dobiti vsak invalid podporo po procentih onesposobljenja, vdove pa po številu otrok.

3. Davčni cenzus je pri invalidih odpravljen. Zakon izenači približno vse invalide in vojne vdove z dohodki drž. upokojencev. Zakon izenači vse oficirje-invalide z navadnimi vojaki-invalidi. Kolikor bo dobil Narodni invalidski fond za vzdrževanje poslov in oskrbo iz državnih sredstev, zato je odgovoren in pod kontrolo države. Kolikor pa bo sam pridobil, o tem bi bil pa popolnoma samostojen, povezan z invalidskim udruženjem.

Kazni se ukinejo v splošnem vse. Le tedaj, ako bo kdo po novem zakonu kaznovan, n. pr. za nemoralnost, bo moralo biti to v sodbi izrecno povedano, da dotični invalidnino deloma ali popolnoma zgubi. Torej za izgubo zaščite delne ali popolne, začasne ali trajne, bode moralo soditi invalidsko sodišče, v katerem bodo zastopani invalidi z enim sodnikom. Meja je postavljena glede kazni, kar tudi mora biti. Da bi ne bilo meje, bi lahko kateri živel kakor bi hotel, zancemarjal sebe in družino, drugi pa živel lepo in pošteno, skrbel za svoje, obadva pa bi dobivala enake prispevke. To ne bi bilo pošteno. Zato je postavljena meja in se tudi invalidnina more izgubiti, ali ne na tak način, kakor doslej.

Vozne olajšave so iste, kakor za državne uslužbence.

H koncu je spregovoril še zastopnik sreskega načelstva g. Velej. Pozdravil je v imenu sreskega načelnika g. Zobca vse navzoče, poudaril, da čeprav sresko načelstvo sicer ni odločujoče za rešitev invalidskih vprašanj, da se bodo zadeve vojnih žrtv, kolikor jih bo šlo preko sreskega načelstva, uspešno in hitro rešile. Končno je želel Udruženju mnogo uspeha.

Tako se je končal lep, zanimiv občni zbor Krajevnega odbora Celje. Poročevalec.

Novo mesto. Na sv. Tri kralje, 6. januarja 1938, ob 10. uri dopoldne je bil občni zbor Krajevnega odbora Udruženja vojnih žrtv. V mestni občinski dvorani se je zbralo mnogo voj. žrtv, dvorana je bila polna. Glavni poudarek za sočustvovanje in za priznanje vojnim žrtvam pa je dala navzočnost zastopnikov vseh tukajšnjih uradov, oblastev in društev. Bili so:

Zastopnik kr. vlade, sreski podnačelnik Presker; prošt Čerin, novomeški župnik in dekan novomeške dekanije; dr. Polenssek, župan v Novem mestu; Barle, predsednik

okrožnega sodišča; Groznik, namestnik drž. pravdnika; Mervič, ravnatelj meščanske šole; Zukovec, upravitelj deške in dekliške osnovne šole; Koželj, predsednik zadruga državnih nameščencev in predsednik kreditne zadruga državnih nameščencev; Ulčakar, upravnik pošte; dr. Weble, banovinski svetnik in odvetnik; prof. Krajc kot zastopnik »Sokola« Novo mesto in novomeške sokolske župe; Jereb, višji davčni kontrolor kot zastopnik davčne uprave; profesor Rakovec, za prosvetno društvo; Klemenc, šef glavnega oddelka finančne kontrole; Bulc, župan občine Šmihel-Stopiče, največje podeželske občine dravske banovine in član Županske zveze; profesor Bajuk, zastopnik realne gimnazije; pater Ciprijan, katehet v Novem mestu in bivši vojni kurat. Odsotnost so opravičili: komandant mesta, kapetan I. klase, radi božičnih praznikov; magister farmacije Bergman, načelnik gaislske župe novomeškega okrožja, ter gospa dr. Vašičeva, predsednica krajev. odbora Ciril-Methodove družbe, oba radi bolezni, in postajenačelnik Jarc radi preobremenitve z delom.

Po prihodu z dopold. vlakom predsednika O. O. tov. Štefeta in tajnika O. O. tov. Vuka, je otvoril predsednik K. O. slepi tov. Lukman občnj zbor. Pozdravil je mnogoštevilno zbrane vojne žrtve in zastopnike oblasti in društev ter imenoval za zapisnikarja tov. tajnika K. O. Juraka, za overovatelje pa tov. Penco in tov. Gašperja. Prečitana so bila pozdravna in udanostna pisma:

Knezu namestniku Pavlu, predsedniku kr. vlade in zunanjemu ministru dr. Milanu Stojadinoviću, notranjemu ministru dr. Antonu Korošču, ministru social. politike Dragiši Cvetkoviću, ministru financ Dušanu Letica, banu dravske banovine Natlačen Marku in predsedniku Udruženja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije, Božidaru Nediću.

Za podpredsednika občnega zbora je bil izvoljen predsednik O. O. iz Ljubljane tov. Štefe, ki je po gromkem ploskanju poslal pozdravno in udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II.

Sledila so poročila predsednika, tajnika in biagajnika, iz katerih se je videlo živo, uspešno, vztrajno in neumorno delovanje K. O., za kar je bila sprejeta razrešnica s ploskanjem in priznanjem. Takih Krajevnih odborov, aktivnih, vztrajnih, naravnost upornih v svojem delovanju, bi moralo biti mnogo in bi vojnim žrtvam bila zbrisana marsikatera solza.

Tov. Štefe je poročal o gibanju vojnih žrtv v Sloveniji in po vsej Jugoslaviji, o delu komisije za nov invalidski zakon, ki obeta, če bo sprejet tak, kakor je izdelan, da bodo dvajsetletnico Jugoslavije vojne žrtve proslavile z vedrimi lici. Tov. Vuk je govoril o kri-

vicah, ki jih dela sedanji inv. zakon in o simbolu »Kosovke devojke«, ki je zgodovinska samaritanka — nekaj »Rdeči križ« iz bivših dni — in bi bilo potrebno, da bi njen pomen in lik oživel tudi danes.

Besede banov. svetnika dr. Vebleta so bile mogočne, da bi jih morali slišati vsepovsod. »Invalidsko vprašanje«, je rekel, »ni samo vprašanje vojnih invalidov, ampak vprašanje države in naroda. Naša zemlja je v nevarnosti in čisto jasno je, da je invalidsko vprašanje, kakor ga mi mlajši gledamo, veliko vprašanje. Mi mlajši se zavedamo, da bomo morali prelivati kri za domovino, za državo. A če gledamo na to, kako se godi tem, ki so dali vse svoje najdražje v korist skupnosti, v korist države, vprašam, kdo se bo še navdušeno žrtvoval na oltar domovine, da brani državo?»

Invalidsko vprašanje je nacionalni problem, da se mladino vzgaja v domoljubju.

Invalid bi moral biti tako uvaževan, kakor državni uslužbenec, ki je vršil svojo službo 35 let. Tako bi morala gledati država, če hoče narodno vzgojiti naraščaj.

Kot član J. R. Z. in kot član banovinskega sveta sem to vedno in povsod poudarjal in zastopal. Verjamem, da bomo to vedno zastopali in delali vsi ter storili, kar je še mogoče storiti.

Tople so bile te besede, močne, in navzoči so govorniku to priznali in se zahvalili s krepkim, bučnim ploskanjem.

Sprejeta je bila sledeča resolucija:

Vojne žrtve novomeškega sreza, zbrane ob navzočnosti raznih zastopnikov oblastev in društev, na redni letni skupščini izražamo kr. vladi svoje popolno zaupanje in toplo zahvalo, da se je odločila ukiniti nesocialen in krivičen invalidski zakon iz leta 1929, ter nam dati popolnoma nov, pravičen in socialen invalidski zakon. Zato prosimo, da odredi komisiji za izdelavo zakona kar najkrajši rok, da ga bo mogoče že v tekoči proračunski razpravi definitivno sprejeti. S tem činom bo kr. vlada ovekovečila svoj sloves pred našo javnostjo in celim svetom, zlasti pa v zgodovini jugoslovanskega naroda za vse bodoče čase. Dvajsetletni jubilej obstoja naše države bo s hvaležnostjo zapisan v srcih vojnih žrtv in naše doraščajoče mladine za priznanje za prelito kri za našo večno-lepo domovino.

Sevnica, 9. januarja t. l. ob 10. uri poldne je bil občni zbor Krajevnega odbora Udruženja vojnih žrtv. Obisk je bil, kakor da je šod ali zborovanje. Nad 300 navzočih. Člani in članice, njih sorodniki, prijatelji in znanci, župani iz občin, banski svetnik... Podpisovala se je spomenica Ministrskemu svetu za novi inv. zakon.

Iz Radeč se je pripeljalo okrog 30 članov in članic, prišli so tudi iz Senovega, Rajhenburga, iz Št. Jurja pod Ku-

Senica:

Da nebo se naše bi zjasnilo...

(Na občnem zboru K. O. v Sevnici deklamiral Ana Radič.)

Devetnajst let je že preteklo, odkar je bil utihnil bojni grom; odkar nehalo je moriti ostro jeklo, — vi ste vrnili v svoj se dragi dom...

Léta groze so minula; minula doba smrtna in krvava... Združila brate tri je naša Sava. — Takrát pomlad svobode je priplula. Takrát sončna je prišla svoboda; takrát naš rod bil rešen tujega gospoda. Postal krmar svoboden svojega je broda.

Da, svoboda zlata je prišla — a kaj prinesla meni — tebi je, junak? Mar dala nam srebrá je zlatá? Kaj dobil za kri si invalid-vojak, ki nekda bil si korenjak? Mar dala nam je srčni mir, ali za zasluge vsaj obzir? Al' prinesla nam je sreče, zdravja raj? O daj, junak, povej, govori zdaj!...

Vidim. Povešal žalosten glavó, pa v tugi, srdcu zasolil se ti okó ob vprašanju tem, — ker prevéč ironije je v njem...

O, svoboda lepa!
O, svoboda zlata!
Mnogim, mnogim si prinesla svile in škrlata,

— nam pa — blata...!
Mnogim dala si srebrá — zlatá; nagrmádila ogromne kupe jim blagá!

O, kaj, svoboda, dala si vojaku; kaj prinesla borcu si — junaku, ki záte lil je srčno kri; ki záte dal je zlate zdrave dni?...

O kruta ti svoboda!
O kruta ti usoda!
Poglej v oči trpina — Jugoslavije bogate, sina. — Vidiš li krvave solze v njih, ki tvoja nehvaležnost je rodila jih?!

O, da, prijatelj: Bil si zdrav, in črvst — vesel, preden v bojni metež si odšel...

Za svobodo dala mati, oče sina, ki je opora jima bil edina. Za svobodo dala vdova si moža, ki v ponos ti bil je, — ki bil je sreča tvoja vsa!

Saj za njim okó še zdaj ti plaka; saj še na njega tvoje srce vedno čaka!... A njega ni — nazaj več ni, tam v tuji zemlji spi.

Tvoj klic ga več ne zdrami — on sniva v temni jami... Bil je neki dan, záte, o svoboda, žrtvovan!...

A mi? Molče klonili glave smo do zdaj — zakaj? Zato, ker čakali smo na resnico! Ker čakali smo na pravico! V upih, dvomih smo viséli, življenje nečloveško smo živeli... A danes vendar bi že reči smeli: to leto dvadeseto, ki pravkar je pričeto, pravico nam prineslo bo...

Zato predragi — danes moje so želje: ob dvajsetletnici osvoboditve, ob dvajsetletnici združitve nebó se naše naj zjasni, naj oterejo grenke se solze, obup v veselje spremeni, človekoljubje naj vzplamti, da naši mladi bodo znali, da bodo lahko pripovedovali, kako za žrtve domovine, kako za hrabne svoje sine v ljubezni očetnjava vsa gori — in »Kosovka devojka«, lepa, krasna se smeji!

mom, iz Planice, iz Dobja, iz Boštanj, iz Zabukovja, iz Loke pri Zid. mostu, iz Blance...

Za predsednika obč. zbora so izvolili delegata O. O. tov. Vuka. Tajnik K. O. Sevnica je poročal: 722 dopisov je bilo, 4 krat več kakor kedaj poprej, 5 sej, več posvetovanj, na katerih so bili tudi ljudje iz javnosti. Zainteresirali smo vse Posavje o invalidskem problemu. Vse občine so poslale svoje spomenice za nov inv. zakon. Obdarovali smo letos 68 članov in 18 otrok naših članov. Pri tajništvu je bilo skozi vse leto vedno mnogo članov, ki so hodili po razne informacije itd.

Blagajnik poroča, da je bilo dohodkov 22.333,10 Din, izdatkov pa 22.440 in da je saldo koncem leta 593,10 Din. Samo podpore znašajo 4.780 Din, torej v tem letu več kakor prej v 16 letih skupaj.

Nadzorni odbor je poročal, da je redno pregledoval vse in našel vse v najlepšem redu. Predlaga razrešnico (absolutorij) s pohvalo, kar se enodušno sprejme.

Bile so volitve, da se izpopolni odbor. Vuk je govoril o novem zakonu, o simbolu »Kosovke devojke« — žel je mnogo ploskanja.

Sklepi občnega zbora so bili izvršni: Ustanovi se zadruga z različnimi delavnicami, ki bodo razmeram odgovarjale. Delež člana 50 Din. V ta namen izda K. O. 150 do 200 deležev-delnic, od katerih jih eno tretjino sam kupi.

Sprejet je bil gospodarski načrt. Ustanovi se »Podporni sklad«, ki bo imel svojo blagajno v Poštni hranilnici v Sevnici. K. O. ustanovi pri »Invalidski zadrugi« »sklad za postavitev invalidskega doma« v Sevnici. V to svrhu se bo pečal K. O. tudi z živinorejo. Nadalje se ustanovi »sanitetni sklad« in vpelje v svojem področju sanitetno službo. Imel bo tudi domačo lekarno. Vsakokratni saldo pa vložijo K. O. v svoj »Rezervni fond« v sevniški hranilnici. Svoje dohodke je v to svrhu porazdelil K. O. sledeče: 20% za upravo K. O., 35% za podporni fond, 30% za ustanovitev zadrue in za postavitev inv. doma; 15% za sanitetni sklad.

Predlogi so bili s priznanjem in navdušenjem sprejeti. Če bo samo ena tretjina tega uresničena, moram reči, da K. O. Sevnica stopa v prvo vrsto praktično izvršujočih pojmov organizacije Udruženja vojnih invalidov.

Po občnem zboru je bila uprizorjena enodejanska-burka »Trije fakirji«, ki jo je spisal Senica. Igralci — mladina, otroci invalidov — so igrali, da je bilo veselje in nad 300 ljudi se je smejala, ploskalo. Deklamacija mlade sodelavke v K. O., hčerke vojne vdove, Ane Radič, ki je učinkovito, s čustvom in lepo deklamirala pesem, ki jo je spesnil tajnik K. O. Senica baš za ta dan (priobčujemo jo v podlistku), je vžgala in oživela v bojevniškem duhu vse poslušalce.

Vse priznanje — bojevniki smo bili na občnem zboru Udruženja vojnih invalidov v Sevnici.

Udeleženec-bojevnik.

Krajevni odbor v Kranju je imel letošnji svoj občni zbor dne 6. januarja 1938 v dvorani hotela »Nova Pošta«, ki je precej prostorna, pa je bila polna članov in članic. Nekoliko po 9. uri je tov. Rangus otvoril občni zbor s pozdravi. Oproščal se je, ker je moral radi prezaposlenosti med letom odložit mesto predsednika. Organizacija je šla kljub temu svojo pot naprej in je ostala na svojem višku. Za predsednika obč. zbora je bil nato izvoljen delegat tov. Tomc iz Ljubljane. Predsedniško poročilo je mesto predsednika tov. Mazija podal tajnik tov. Kosmač. Izmed 50 organizacij je kranjska 6. po številu. Le 5 članov je, ki niso poravnali članarine. Vsi prejema list, ki naj ga pazljivo čitajo posebno zdaj, ko se obeta pravični invalidski zakon. Upamo, da se ne bo več tako po mačehovsko skrbelo za vojne žrtve, ki so dale svoje zdravje in ude, pa so postavljene med miloščinarje. Organizacija šteje 94 članov in 92 članic, torej skupaj 186 in jih je samo med preteklim letom 41 pristopilo. Dne 12. dec. 1937 nas je zapustil tov. Benda Franc iz Voklega. Vsem pokojnim je zbor stoji zaklical trikrat »Slava!«.

Organizacija je preskrbela zaposlitev že 28 članom, 9 pa jih še čaka.

Blagajnik tov. Rant je podal blagajniško poročilo, ki beleži še vedno malenkost pribitka, čeprav je med članstvom za razdeliti nad 9000 Din vrednosti v blagu. Zato je z občnim zborom združena tudi božičnica.

Za nadzorni odbor je izjavil tov. Lukanc, da je bilo vse pregledano in v najlepšem redu, zato je predlagal ponovno, ki je bila soglasno izrečena.

Delegat tov. Tomc je potolažil občno radovednost glede novega invalidskega zakona. Povedal je, v kakem stanju se nahaja to vprašanje in natančno razložil načrt, ki je zbudil veliko zanimanje. Po posameznih obrazložitvah je kar zašumelo med navzočimi, zlasti pri razložitvi nove pokojninske tabele.

Volitve so se zavlekle, ker sta tov. Rant in Rangus zaradi zaposlitve sploh odklanjala vsako sodelovanje in odboru, ko sta vendar s svojim delovanjem zadnja leta toliko povzdignila organizacijo. Članstvo jih je želelo in vedno ponovno volilo, toda sta odklonila. Končno so se zedinili, da je prevzel predsedstvo tov. Grošel, za podpredsednika pa je bil izvoljen tov. Košir, za tajnika tov. Kosmač, za blagajnika tov. Martinjak; odborniki: tov. Nadižev, Omejec in Vrečko. Namestniki: tov. Markič, Cuderman in Debeljak. Nadzorni odbor: tov. Lukanc, Draksler, Mazi, namestnika: tov. Tičar, Petek in Gros.

Poverjeniki: za Jezersko tov. Virnik, za Šenčur tov. Markun, za Cerklje tov. Kaplenik, za Smlednik tov. Kozjek, za Mavčiče pa tov. Rozman.

Občni zbor je pohvalil odbornike, da so marljivo zbirali za božičnico, zlasti tov. Rant in Grošel, z obžalovanjem pa je vzel na znanje, da se nekatere občine, dasi bi se lahko, niso zmejnile za pomoč Udruženju.

Sprejeta je bila zahvala občinam v Kranju, Besnici, Smledniku in Jezerškem, ki so dale podporo. Nadalje vsem tovarnam, trgovcem in meščanom, ki so dali denar ali blago. Posebna zahvala je izrečena Češki Besedi, ki zna res ceniti vojne žrtve. Da naj bi pa posnemale to dobrosrčnost, pa so omenili občine Šenčur, Cerklje, Predvor, Predslje, Naklo, Stražišče, Golnik in Mavčiče.

Pri slučajnostih je delegat dajal razna pojasnila.

Končno je bila božičnica. Obdarovanih je bilo skoro 100 članov in članic in nobeno darilo ni znašalo pod 70 Din.

Po občnem zboru je plačalo 110 oseb članarino za to leto. Tako se napreduje s smotrenim delom.

Občni zbor K. O. Kočevje. 16. januarja 1938 smo imeli svoj občni zbor. Obisk je bil lep. Prišlo je iz vseh krajev in daljnih vasi preko 70 članov in članic, ki so z zanimanjem sledili poročilom predsednika, tajnika in blagajnika. Brošura »Grobovi tulijo...«, ki jo je izdal Oblastni odbor in Krajevni odbor Udruženja Maribor, je povsod vzbudila veliko zanimanje. Člani nestrno čakajo novega zakona, ki naj popravi storjene krivice. Podpisi za spomenico, da se zakonovi nov, pravičen in soc. inv. zakon, so se marljivo pobirali. Samo škoda, da ni bilo delegata Oblastnega odbora, ki bi še kaj več povedal o zakonu. Sicer pa vidimo vse to tudi iz našega »Vojnega Invalida«, ki krepko postavlja besede. Le tako naprej!

Izvoljen je bil nov odbor: Za predsednika Franc Božič, delavec; za podpredsednika Benčina Franc, kurjač; za tajnika Rus Ivan, tes. mojster; za blagajnika Erker Karl, gostilničar. Odborniki pa so: Müller Avgust, upokojenec, Plot Franc, delavec, in Jaklič Alojzij, posestnik. V nadzorni odbor: Grom Franc, davčni sluga, Bračun Alojzij, sluga v zavodu za slepce, in Ivan Kraker, posestnik. Namestnika: Herbst Josip, posestnik, in Osvald Alojzij, posestnik. Delegata pa Benčina Franc in Božič Franc.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Trebnjem poziva svoje članstvo, da čimprej poravna zaostalo članarino za preteklo leto. V nasprotnem primeru se bo vsem, ki so v zaostanku s članarino, ustavilo pošiljanje glasila »Vojni Invalid«.

Enako naproša vse, da članarino plačujejo redno v naprej, ker s tem olajšajo delo odboru, sebi pa prihranijo sitnosti, ki bi jim nastale z izterjevanjem člana-

rine, katera ni tako visoka, da bi je kdo v teku enega leta ne zmožel. Odbor opozarja člane, da je moč vsakega društva le v edinosti in v tečnem izpolnjevanju dolžnosti. Zavedati se je treba ne samo pravic, ki jih daje po zakonu država ali v drugačnih primerih kdo drugi, temveč tudi dolžnosti Udruženju. Le v edinosti in vztrajnosti bomo dosegli zboljšanje našega položaja. V prvi vrsti pa moramo zadostiti obvezam Udruženju in našemu listu »Vojnemu Invalidu«, ki se največ potegujeta za uresničenje naših želja, katera naj izpolni novi invalidski zakon.

Občni zbori

K. O. Metlika. Občni zbor bo dne 6. februarja 1938 ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli. Prišel bo tudi delegat Obl. odbora iz Ljubljane. — Pridite vsi, ki hočete boljši invalidski zakon, ker bomo slišali, kako se dela in kakšen bo. Pri občnem zboru se bo pobirala tudi članarina in naročnina. Pripeljite s seboj tudi tiste, ki so zapustili organizacijo — ker če ne bomo delali eden za vse in vsi za enega, takšnega, ki noče z nami, tudi potem ne bomo poznali, ko nas bo iskal.

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Moravčah sporoča svojim članom in članicam, da se bo vršil redni občni zbor v Moravčah dne 20. februarja po 10. sv. maši v šoli v Moravčah. Vabljeni so vse vojne žrtve od blizu in daleč. Vabljeni so tudi tisti, ki niso še organizirani. Letos se bomo veliko pogovorili posebno še zato, ker pričakujemo v bližnji bodočnosti nov invalidski zakon. — Na občnem zboru naj vsak poravna članarino in naročnino za list »Vojni Invalid«, kar zneso 24 Din na leto.

Oklenite se še bolj svoje organizacije, ker le z močno organizacijo bomo kaj dosegli. Nekaj članov je takih, da se samo takrat oglašijo, kadar potrebujejo pomoči; takšne imamo dobro zaznamovane, še podporo jim nakažemo, pa ne poravnajo svojega dolga. Zopet drugi pravi: Zakaj naj bi bil organiziran, saj nič ne dobim, sem reducirani. — Dragi tovariši, ravno taki bi se morali dobro organizirati, ki so reducirani, ker ravno za te se danes največ »pulimo«. Ako bi ne bilo nič zavednih vojnih žrtev in močne organizacije, bi že zdavnaj ne bilo v celi Jugoslaviji enega invalida zaščitenega. Vsa zaščita, ki jo imamo, je delo organizacije. Slaba zaščita je, a krivda leži na nas samih, da imamo tako zaščito.

Članske knjižice so tudi vsem na razpolago. Vsi, ki ste nam poslali slike, imate nove članske knjižice, komad stane 3 dinarje.

Še enkrat vas vse vojne žrtve vabimo, da se udeležite občnega zbora. Pokažimo, koliko nas je, da bo javnost videla. Na svidenje 20. februarja v Moravčah!

Krajevni odbor Ribnica-Dol sporoča svojim članom, da se vrši redni občni zbor v nedeljo, 6. februarja 1938, ob 10. uri dopoldne v prostorih gostilne Škrabec v Hrvači pri Ribnici, z običajnim dnevnim redom.

Vsi člani in članice se naprošajo, da poravnajo med občnim zborom članarino in naročnino za glasilo »Vojni Invalid«.

Člani in članice, ki se niste dvignili novih članskih legitimacij, se naprošate, da se oglašite pri tajniku in jih dvignete. — Invalidi, ki računate na polovično vožnjo, prinesite s seboj vse predpisane listine, da bomo skupno odposlali prošnjo za žel. legitimacije.

Občnega zbora se bo po možnosti udeležil g. delegat iz Ljubljane, ki bo poročal o novem invalidskem zakonu.

Pridite sigurno vsi!

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Šoštanju vabi vse svoje člane in članice, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora dne 13. februarja 1938 ob 9. uri dopoldne v hotelu Jugoslavija v Šoštanju. Vsak član in članica naj na občnem zboru poravna svojo članarino za l. 1938. in morebitni zaostanek iz prejšnjega leta, ter plača naročnino za naš list »Vojni Invalid«. Člani, ki hočejo železniške legitimacije, naj prinesejo s seboj stare legitimacije, overovljen prepis rešenja Višjega invalidskega sodišča v Beogradu, odrezek čekovne nakaznice, po kateri so zadnjikrat prejeli invalidnino, sliko ter 20 Din. Odbor bo poročal o svojem delovanju v preteklem letu. Da ni držal križem rok, spričuje dejstvo, da je bil v položaju, razdeliti 20 najrevnejšim članom in članicam po 50 Din in nekaj blaga kot podporo za Božič. Prišel bo tu-

di delegat od Oblastnega odbora v Ljubljani, ki bo poročal, v kakem stanju se nahaja sedaj novi invalidski zakon, ki se nam obeta.

K. O. Polzela sklicuje občni zbor 6. febr. 1938 v gostilni tov. Matka v Dobretešavski št. 50, občina Sv. Peter v Sav. dol. ob 9. uri dopoldne. Ker bo prišel tudi delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane, pridite vsi, da boste slišali kako je z novim invalidskim zakonom.

Slov. Bistrica. Naznanjamo, da ima krajevni odbor dne 20. februarja t. l. svoj redni občni zbor, ki se vrši v prostorih g. Augustina v Slov. Bistrici in sicer ob 10. uri dopoldne.

Z ozirom na to, da prispe delegat Oblastnega odbora, vas pozivamo, da se zagotovo vsi udeležite občnega zbora. Pripeljite tudi svoje žene, odrasle sinove in hčere v svrhu podpisov za nov, pravičen invalidski zakon, ki se naj v kratkem uzakoni. Pripeljite tudi svoje še neorganizirane tovariše in tovarišice.

Na rednem občnem zboru se bo tudi pobirala članarina in naročnina za list »Vojni invalid«, na katerega je obvezen vsak član in članica.

Člani invalidi, ki so zaprosili za nove vozne legitimacije za leto 1938., naj se o priliki zglase pri tajniku, ker so iste že prispele, ali pa jih dobe na občnem zboru.

Krajevni odbor U. V. I. v Mokronogu naznanja vsem svojim članom in članicam, da se bo vršil redni letni občni zbor v nedeljo, dne 27. februarja 1938, ob 10. uri dopoldne kakor lansko leto pri g. Aleksandru Majcnu, gostilničarju in županu v Mokronogu.

Člani in članice, pridite zagotovo vsi na občni zbor. Pride tudi delegat tov. g. Tomc iz Ljubljane, ki bo razjasnil o novem invalidskem zakonu ter na željo vsakemu članu v eni ali drugi zadevi.

Prosimo vas, da poravnate, ako je le mogoče, članarino in naročnino za list »Vojni Invalid« že pred občnim zborom, ker med občnim zborom tajnik ne bo imel časa, pobirati članarino in naročnino sam, kaj šele da bi lepil markice v članske knjižice. Ni potrebno, da pride vsak sam plačat. Lahko eden prinese za več članov; ta pa naj bo zanesljiv. Obenem mora prinesiti vse članske knjižice, da se nalepijo markice in potrdi plačilo. Na občnem zboru bo dobil vsak svojo novo član. knjižico, če je še ni sprejel.

Pripomba. Pri tuk. Udruženju je par invalidov, ki so proti organizaciji, ki so bili pred več leti člani, potem pa so organizacijo zapustili; bili so neredni člani. Danes pa člani in tiste, ki nameravajo pristopiti k organizaciji odvrčajo od nje in jim prigovarjajo, naj se ne včlanijo, ne plačujejo in ne podpirajo organizacije. Zvedeli smo zanje od zanesljivih članov. Njihovo prigovarjanje pa je bilo zaman, ker so vseeno pristopili. Izmed teh, ki rovarijo proti organizaciji, sta se dva udeležila lanskega občnega zbora iz radovednosti. Takrat smo potrpeali. Na prihodnji občni zbor pa nimajo pristopa. Ako se ga kateri od teh udeleži iz radovednosti, mu bomo pokazali vrata. Eden teh se nahaja v Mokronogu.

Selca nad Škofjo Loko. Tukajšnji Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Selcih nad Škofjo Loko sporoča vsem svojim članom in članicam, da ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 6. februarja 1938, po 10. maši v dvorani Kerkovega doma v Selcah. Vabijo se vsi člani in članice, da se sigurno udeležijo občnega zbora, da s tem pokažejo svojo zavednost in zanimanje za organizacijo, ki se bori za dobrobit vseh vojnih žrtev. Pride tudi delegat Oblastnega odbora iz Ljubljane, ki bo poročal o delu za novi invalidski zakon in dal pojasnila v slučaju, da ima kdo kako željo in potrebo.

Tudi se bodo razdelile vozne legitimacije onim članom, ki jih do sedaj še niso dvignili, ako jo pa kateri poprej rabi, jo lahko dobi pri tajniku v Železnikih.

Kot navadno se bo na občnem zboru pobirala letna članarina in naročnina za list »Vojni Invalid«, ker je na ta način plačevanje najbolj prikladno.

Tržič. Krajevni odbor bo imel občni zbor 20. februarja 1938 ob 9. uri dopoldne. Člani bodo prejeli pismena vabila, v kateri dvorani bo občni zbor. Člani in članice — vsi na občni zbor, ker bo prišel tudi delegat iz Ljubljane.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov. Odgovorni urednik: Matej Jevak, Miklošičeva c. 13. Tiska tiskarna »Slovenija« v Ljubljani (predstavnik Albert Kolman).